

برنامه‌ریزی راهبردی توسعه گردشگری موردشناسی: شهرستان خاش

فاطمه کشته‌گر^۱، عیسی ابراهیم‌زاده^{۲*}

^۱ کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری منطقه‌ای، دانشگاه سیستان و بلوچستان، سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

^۲ استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

امروزه صنعت توریسم، یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های اقتصادی در سراسر جهان می‌باشد و سهم بسزایی را در درآمدزایی و ایجاد اشتغال در کشورهای مختلف دارد. برنامه‌ریزی مناسب جهت گسترش این صنعت داشته‌اند به خود اختصاص داده است. اکنون که اکثر نواحی ایران، با مشکلات عدیده‌ای چون بیکاری و کاهش درآمد مواجه هستند، توسعه صنعت گردشگری شهرستان خاش به منظور رونق اقتصادی و افزایش اشتغال، می‌باشد. روش تحقیقی توصیفی-تحلیلی و از نوع کاربردی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مردم، کارشناسان و مسئولان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری شهرستان خاش و گردشگرانی که از اماکن گردشگری این شهرستان دیدن کرده‌اند بوده است. از میان مردم ساکن در مناطق جاذب گردشگری، براساس فرمول کوکران یک نمونه ۳۸۲ نفری با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب مناسب، انتخاب شدند. باتوجه به اینکه کارشناسان و مسئولان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان (۴۰) نفر بودند، برای هر (۴۰) نفر پرسشنامه در نظر گرفته شد و اطلاعات مورد نیاز اخذ گردید. با توجه به جمعیت گردشگران منطقه، بر اساس فرمول کوکران، ۳۸۰ نفر نیز از گردشگران، به عنوان نمونه و به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها توسط نرم افزار SPSS انجام گردید و نتایج حاصل از آن نشان داد که وجود و گسترش عوامل «برخوردار از امکانات رفاهی و اقامتی مطلوب»؛ «برخوردار از ترمینال‌های مجهز مسافری»، مهمترین عوامل تاثیرگذار بر صنعت گردشگری شهرستان خاش از دیدگاه کارشناسان می‌باشد. در عین حال نتایج نشان دهنده آن است که، «برخوردار از ترمینال‌های مجهز مسافری» و «کیفیت امکانات رفاهی و اقامتی»، موثرترین عوامل بر صنعت گردشگری شهرستان خاش از دیدگاه گردشگران می‌باشد. نتایج حاصل از دیدگاه مردم ساکن در مناطق جاذب گردشگری هم نشان داد که «امنیت موجود در روستا در فصول گردشگری» و «بهبود وضعیت بهداشت فردی و عمومی»، مهمترین عوامل تاثیرگذار بر صنعت گردشگری شهرستان خاش از دیدگاه ساکنان منطقه می‌باشد. با انجام برنامه‌ریزی خطی نیز پیش بینی شده در ۵ سال آینده در صورت تحقق منابع و زیر ساخت‌های مورد نیاز میزان افراد در حال اشتغال در بخش صنعت گردشگری به تعداد ۱۶۱۳۲ نفر برسد.

واژه‌های کلیدی: توسعه گردشگری، برنامه‌ریزی راهبردی، برنامه‌ریزی خطی، شهرستان خاش

مطالعات علوم زیستی و زیست فناوری

دوره ۷، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۰، صفحات ۴۰-۵۶